

Одеський державний університет внутрішніх справ
Кафедра кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Факультет підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

КІБЕРБЕЗПЕКА В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

International scientific-practical conference
"Cybersecurity in Ukraine: Legal and Organization Issues"

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
19 листопада 2021 року

Одеса 2021

Рекомендовано до друку рішенням кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № від грудня 2021 року)

Всі матеріали надані в авторській редакції та виражають
персональну позицію учасника конференції

Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання: матеріали міжн. наук.
К38 практ. конф., м. Одеса, 26 листопада 2020 р. Одеса : ОДУВС, 2021. _____ с.
ISBN 678-717-7020

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання», яка відбулася на базі кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ 19 листопада 2021 року.

У матеріалах конференції приділено увагу актуальним теоретичним та практичним проблемам забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Висвітлюється широкий спектр питань, пов'язаних з удосконаленням правового регулювання та адміністративно-правового забезпечення кібербезпеки в Україні. Розглянуто використання інформаційних систем, технологій та інформаційно-аналітична діяльність правоохоронних підрозділів у боротьбі з злочинністю та надано обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення підготовки персоналу для боротьби з кіберзлочинністю в Україні.

Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції адресовано вченим, працівникам правоохоронних органів, аспірантам (ад'юнктам), слухачам магістратури, студентам та курсантам вищих навчальних закладів.

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Балтовский О.А.

д.т.н., доцент, професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення ОДУВС

Мільчев А.І.,

студент 2-го курсу ОПП «Кримінальний аналіз» освітній ступінь магістр ОДУВС

На сучасному етапі розвитку Збройних Сил України та Державної прикордонної служби України найважливішим напрямком удосконалення управління військами, який забезпечує підтримання бойової готовності на необхідному рівні, є подальша автоматизація управління військами, ефективне використання в роботі штабів автоматизованих систем управління (далі-АСУ) різного призначення.

АСУ ЗСУ та ДПСУ призначені для підвищення якості управління військами та засобами з метою їх ефективного використання та якомога повної реалізації їхніх бойових можливостей. Якість управління військами в сучасних умовах є таким самим вирішальним чинником, як якість і кількість зброї.

Для успішної реалізації можливостей АСУ у службово-бойовій діяльності ДПСУ керівник кожної ланки управління повинен чітко уявляти, яку мету переслідує автоматизація, склад АСУ, які завдання вирішує система управління, для чого призначені автоматизовані системи управління військами (далі-АСУВ). Взагалі, під автоматизацією розуміють застосування технічних засобів й економіко-математичних методів управління, що частково чи повністю вивільнюють людину від безпосередньої участі в процесах отримання, перетворення, передачі та використання енергії, матеріалів чи інформації.

Метою автоматизації управління є підвищення бойових можливостей військ, зниження працевитрат посадових осіб при організації управління, підвищення ступені обґрунтованості рішень, які приймаються. Автоматизація управління передбачає збір і обробку різноманітної інформації та проведення математичних розрахунків за допомогою електронно-обчислювальних машин, які разом з пристроями вводу, виводу та передачі інформації, апаратурою відображення та множення, автоматизованими датчиками, телекодовою приймально-передаючою апаратурою, інформаційно-логічними пристроями та системою зв'язку є технічною базою автоматизації. На людину ж покладається вирішення задач щодо обґрунтування критеріїв оптимізації, формулювання та прийняття рішення.

Автоматизована система управління — це сукупність економіко-математичних методів, технічних засобів (ЕОМ, засобів зв'язку, пристроїв відображення інформації, тощо) та організаційних заходів, які забезпечують раціональне управління складними об'єктами (процесами) у відповідності до заданої мети.

Найважливіша задача АСУ — підвищення ефективності управління об'єктом на основі підвищення продуктивності праці й удосконалення методів планування та регулювання процесу управління.

До складу АСУ входять:

1. **ЕОМ та комплекс технічних засобів**, які дозволяють здійснювати збір інформації, введення її до пам'яті ЕОМ та обробку її посадовою особою, що приймає рішення.

2. **Програмні засоби**, які забезпечують проведення необхідних розрахунків та інших видів багатопланової обробки даних.

3. **Раціональні методи планування та управління**, які надають можливість розрахувати оптимальне рішення в умовах певної ситуації.

Розрізняють АСУ об'єктами (АСУО), технологічними процесами (АСУТП), галуззю (АСУГ) і функціональні системи для проектування, проведення планових розрахунків, матеріально-технічного

забезпечення, тощо.

Комплексне використання при управлінні військами автоматизованих систем різного призначення здатне забезпечувати виконання вимог щодо стійкості, безперервності та прихованості управління.

Склад, структура та задачі, які вирішує АСУВ.

Застосування АСУВ забезпечує принципово нову якість управління військами, суттєво прискорює процеси збору й обробки інформації, дозволяє автоматизувати планування і своєчасно доводити до військ бойові завдання, команди, сигнали та розпорядження.

Автоматизована система управління військами (силами) (АСУВ) — це сукупність об'єднаних в організаційно-технічному відношенні засобів автоматизації, ЕОМ, програмного забезпечення та інших пристроїв, яка дозволяє здійснювати отримання, обробку, зберігання та видачу оперативної інформації, необхідної для вирішення задач управління військами (силами).

АСУВ будується як єдина система, що забезпечує поєднання систем і засобів автоматизації управління й передачі даних (далі - ПД), які встановлюються на пунктах управління різних ланок управління. Комплекси та засоби автоматизації, розташовані на стаціонарних та польових пунктах управління військами (далі - ППУ) складають разом із системою зв'язку матеріальну основу системи управління військами/

Основні задачі АСУВ: підвищення надійності й оперативності процесів збору, обробки, видачі й відображення на робочих місцях посадових осіб даних обстановки; проведення у стислі терміни оперативних розрахунків і прогнозування розвитку обстановки; досягнення оптимальності рішень, що приймаються, та заходів, які плануються; своєчасне та якісне доведення до військ (сил) наказів, команд бойового управління та бойових задач, а також забезпечення контролю за їх виконанням; скорочення термінів оформлення, розмноження та передачі бойових і службових документів.

При вмілому використанні систем і засобів автоматизації командири та штаби отримують додатковий час для творчої роботи в ході підготовки та ведення бойових дій. Тому автоматизація управління військами разом з підвищенням його оперативності призводять до зростання ступеню обґрунтованості рішень, що приймаються й тим самим сприяють підвищенню якості управління.

На сучасному етапі розвитку АСУВ складається з функціональних підсистем, що різняться за своїм призначенням, складом завдань та функціями.

Склад та призначення технічних засобів АСУВ.

Технічні засоби автоматизації складають основу АСУВ об'єднань, з'єднань та частин і розташовуються в штабних та спеціалізованих машинах. Вони призначаються для автоматизації різних функцій та етапів інформаційного процесу в інтересах управління військами.

З метою підвищення якості виконання окремих функцій **технічні засоби автоматизації** (в залежності від виконуваних завдань) поділяються на:

- засоби формування, відображення й документування передаваних команд і сигналів (командні пульти управління);
- засоби формування, відображення та документування прийнятої текстової і графічної інформації (відображення інформації);
- засоби обробки інформації;
- засоби передачі даних і ЗАЗ.

Література:

1. Меньков А.В. Теоретичні основи автоматизованого управління/А.В.Меньків, В.А. Острейківський. – Підручник для вузів. – М.: Видавництво Онікс, 2005. – 640 с.
2. Харазов В.Г. Інтегровані системи управління технологічними процесами. – СПб.: Професія, 2009. – 592 с.
3. Береза О. М. Основи створення інформаційних систем: навч. посіб. / А.М. Береза. - 2 вид., Перероб. і дод. - К.: КНЕУ, 2001. - 214 с.
4. Основи інформаційних систем: Навч. посібник. - Вид. 2-ге, перероб. і дод. / В. Ф. Ситник, Т. О. Писаревська, Н. В. Єрьоміна, О. С. Краєва; За ред. Ст Ф.Ситника. - К.: КНЕУ, 2001. - 420 с.
5. ДСТУ 2226-93 Автоматизовані системи. Терміни та визначення. – К.: Укр НДІССІ, 1994. – 92 с.
6. ГОСТ 24.104-85 Єдина система стандартів автоматизованих систем управління. Автоматизовані системи керування. Загальні вимоги. – М.: ИПК Стандартів, 2002. – 14 с.
7. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 30.09.2008 N 810 / Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 7 листопада 2008 р. за N 1086/15777.

Балтовский О.А., Мільчев А.І.

**АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ТА
ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБИ УКРАЇНИ** 67

Сіфоров О.І., Іллін А.В.

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕАГУВАННЯ НАРЯДІВ ПОЛІЦІЇ НА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО
ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ПОДІЇ** 69

СЕКЦІЯ 4.

ПІДГОТОВКА ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ

Rostomov A.

**INFORMATION SYSTEMS AND TECHNOLOGIES AND THEIR APPLICATION IN THE
EDUCATIONAL PROCESS AT THE UNIVERSITIES OF THE MINISTRY OF INTERNAL
AFFAIRS** 70

Коновалов А. П.

КИБЕРСТАЛКИНГ В СИСТЕМЕ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ 72

Коломієць К.С., Форос Г.В.

СУБ'ЄКТИ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ 73

Ротарь Л.М., Форос Г.В., т

ФІШИНГ – НАЙПОШИРЕНІШИЙ ВИД КІБЕРШАХРАЙСТВА 76

СЕКЦІЯ 5.

**НАУКОВІ ПІДґРУНТЯ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В
НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Калугін В.Ю.

**ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО
АНАЛІЗУ** 78

Балтовский О.А.,

**ОРГАНІЗАЦІЇ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ РАДІАЛЬНОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЛЯ
СЕЛЕКЦІЇ СИГНАЛІВ** 79

Лисенко Г.С.

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ 82

Шевченко О. Е.

**ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ НЕЧІТКИХ МНОЖИН ДЛЯ
АВТОМАТИЗОВАНОГО УПРАВЛІННЯ СКЛАДНИМИ СИСТЕМАМИ** 84

Кобозєва А.А.,

**РОЗРОБКА ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ЗАСОБІВ АВТОМАТИЗОВАНОГО
ПРОЕКТУВАННЯ КОМПЛЕКСУ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
СИСТЕМИ** 86

Казаков А.І.

**ПРОЕКТУВАННЯ ТОПОЛОГІЧНОСТІ ІЄРАРХІЧНО ОРГАНІЗОВАНОЇ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ** 89

Лебедева О.Ю..

**ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОМПОЗИЦІЙНО-КООРДИНАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДО
СТВОРЕННЯ МОДЕЛЕЙ СКЛАДНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ** 92

Здебський Д.В., Балтовський О.А.

**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОФАЙЛІНГ В ОЦІНЦІ ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО
ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, У ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВИХ ПЕРЕВІРОК І
РОЗСЛІДУВАНЬ (НА ПРИКЛАДІ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ВЛАСНОЇ
БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ)** 95

Балтовский О.А., Волкова К.В.

**ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЇ АНАЛІТИЧНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ МОРСЬКОЇ ОХОРОНИ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ
РИЗИКІВ НА МОРСЬКІЙ ДІЛЯНЦІ** 96

Храмова С. П., Калугін В.Ю

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ПІД
ОПЕРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ТА ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ**

**ЧАС
98**